Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 25. októbra 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 – Určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov – Článok 27 – Opravný prostriedok – Rozsah súdneho preskúmania – Článok 29 – Lehota na vykonanie odovzdania – Nevykonanie odovzdania v stanovenej lehote – Povinnosti zodpovedného členského štátu – Prechod zodpovednosti – Požiadavka rozhodnutia zodpovedného členského štátu“

Vo veci C-201/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) z 31. marca 2016 a doručený Súdnemu dvoru 12. apríla 2016, ktorý súvisí s konaním:

Majid Shiri, uvádzaný aj ako Madzhdi Shiri

ďalší účastník konania

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda K. Lenaerts, podpredseda A. Tizzano, predsedovia komôr L. Bay Larsen (spravodajca), T. von Danwitz, J. L. da Cruz Vilaça a A. Rosas, sudcovia E. Juhász, A. Borg Barthet, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal, E. Jarašiūnas a M. Vilaras,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: K. Malacek, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. marca 2017,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– M. Shiri, v zastúpení: W. Weh a S. Harg, Rechtsanwälte,

– rakúska vláda, v zastúpení: G. Hesse, splnomocnený zástupca,

– česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

– vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: C. Crane a S. Brandon, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci D. Blundell a de M. Gray, barristers,

* Jazyk konania: nemčina.

– švajčiarska vláda, v zastúpení: E. Bichet, splnomocnený zástupca,

– Európska komisia, v zastúpení: G. Wils a M. Condou-Durande, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 20. júla 2017,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 27 ods. 1 a článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31) (ďalej len „nariadenie Dublin III“).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania o žalobe, ktorú podal pán Majid Shiri, uvádzaný aj ako Madzhdi Shiri, iránsky štátny príslušník, proti rozhodnutiu Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzincov a azyl, Rakúsko) (ďalej len „úrad“), ktorým sa jeho žiadosť o medzinárodnú ochranu vyhlasuje za neprípustnú, nariaďuje sa jeho vyhostenie a konštatuje sa prípustnosť jeho odovzdania do Bulharska.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1560/2003

3 Kapitola III nariadenia Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 2003, s. 3; Mim. vyd. 19/006, s. 200), zmeneného vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 118/2014 z 30. januára 2014 (Ú. v. EÚ L 39, 2014, s. 1), stanovuje rad pravidiel týkajúcich sa vykonávania prevozu dotknutej osoby do zodpovedného členského štátu podľa nariadenia Dublin III.

4 Článok 8 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Je povinnosťou zodpovedného členského štátu umožniť uskutočnenie prevozu žiadateľa o azyl čo najskôr, a zabezpečiť, aby sa mu v jeho ceste nebránili žiadne prekážky. Tento členský štát určí, ak to prichádza do úvahy, miesto na svojom území, na ktoré treba žiadateľa o azyl dopraviť, alebo na ktorom má byť odovzdaný príslušným orgánom, berúc do úvahy zemepisné obmedzenia a dopravné možnosti, ktoré má k dispozícii členský štát, uskutočňujúci prevoz. …“

Nariadenie Dublin III

5 Odôvodnenia 4, 5 a 19 nariadenia Dublin III znejú:

„(4) V záveroch z [Európskej rady na jej mimoriadnom zasadnutí v] Tampere [15. a 16. októbra 1999] sa konštatuje, [že spoločný európsky azylový systém] by mal zahŕňať z krátkodobého hľadiska jasnú a uplatniteľnú metódu na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl.

(5) Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách ako pre členské štáty, tak aj pre dotknuté osoby. Mala by umožniť najmä rýchle určenie zodpovedného členského štátu, aby bol zaručený efektívny prístup k postupom na udelenie medzinárodnej ochrany a aby nebolo ohrozené rýchle vybavovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

…

(19) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva.“

6 Článok 3 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť posúdi jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole III označený ako zodpovedný.“

7 Článok 17 ods. 1 prvý pododsek uvedeného nariadenia stanovuje:

„Odchylne od článku 3 ods. 1 môže každý členský štát rozhodnúť, že posúdi žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú mu podal štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, dokonca aj keď mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie.“

8 Články 22 a 25 uvedeného nariadenia stanovujú pravidlá týkajúce sa odpovede na dožiadanie o prevzatie a odpovede na dožiadanie o prijatie späť.

9 Článok 27 ods. 1 a 3 nariadenia Dublin III stanovuje:

„1. Žiadateľ… má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo [a – *neoficiálny preklad*] právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde.

…

3. Na účely odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmania členské štáty vo svojom vnútroštátnom práve stanovia, že:

a) na základe odvolania alebo preskúmania získava dotknutá osoba právo zotrvať na území daného členského štátu až do prijatia rozhodnutia vo veci odvolania alebo preskúmania, alebo

b) odovzdanie sa automaticky odkladá a tento odklad zanikne po určitom primeranom období, počas ktorého má súd po podrobnom a prísnom preskúmaní rozhodnúť o tom, či má odvolanie alebo preskúmanie odkladný účinok, alebo

c) dotknutá osoba môže v primeranej lehote požiadať súd o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania alebo preskúmania. Členské štáty zabezpečia, aby bol k dispozícii účinný opravný prostriedok, a to odkladom odovzdania do prijatia rozhodnutia o prvej žiadosti o odklad. Každé rozhodnutie o tom, či sa výkon rozhodnutia o odovzdaní odloží, sa prijme

v primeranej lehote, ktorá zároveň umožní podrobné a prísne preskúmanie žiadosti o odklad. V rozhodnutí o tom, že výkon rozhodnutia o odovzdaní sa neodloží, sa uvedú dôvody, na ktorých sa zakladá.“

10 Článok 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 18 ods. 1 písm. c) alebo d) zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa uskutoční v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho členského štátu, po porade medzi dotknutými členskými štátmi, akonáhle to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby alebo konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní, ak majú v súlade s článkom 27 ods. 3 odkladný účinok.

…

2. Ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát bude zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa presunie na žiadajúci členský štát. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemohlo uskutočniť kvôli uväzneniu dotknutej osoby, alebo najviac na osemnásť mesiacov, ak je dotknutá osoba na úteku.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

11 Pán Shiri vstúpil na územie členských štátov Európskej únie cez Bulharsko, v ktorom 19. februára 2015 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu.

12 Následne 7. marca 2015 podal žiadosť o medzinárodnú ochranu v Rakúsku. Úrad požiadal 9. marca 2015 bulharské orgány o prijatie pána Shiriho späť.

13 Dňa 23. marca 2015 si bulharské orgány prevzali uvedené dožiadanie o prijatie späť.

14 Dňa 2. júla 2015 úrad vyhlásil žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podal pán Shiri, za neprípustnú, nariadil jeho vyhostenie a konštatoval prípustnosť jeho odovzdania do Bulharska.

15 Pán Shiri napadol toto rozhodnutie žalobou podanou na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), ku ktorej pripojil návrh na priznanie odkladných účinkov tejto žaloby. Bez toho, aby tento súd rozhodol o poslednom uvedenom návrhu, 20. júla 2015 zrušil vyššie uvedené rozhodnutie z dôvodu, že vzhľadom na zraniteľnosť pána Shiriho pre jeho zdravotný stav, bol úrad povinný preskúmať možnosť využitia oprávnenia podľa článku 17 ods. 1 nariadenia Dublin III.

16 V nadväznosti na toto zrušenie úrad novým rozhodnutím z 3. septembra 2015 vyhlásil žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podal pán Shiri, za neprípustnú, nariadil jeho vyhostenie a konštatoval prípustnosť jeho odovzdania do Bulharska.

17 Pán Shiri napadol toto rozhodnutie žalobou podanou 17. septembra 2015 na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), ku ktorej pripojil návrh na priznanie odkladných účinkov tejto žalobe. V doplňujúcom stanovisku z 23. septembra 2015 pán Shiri uviedol, že vzhľadom na uplynutie šesťmesačnej lehoty na odovzdanie podľa článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III, ku ktorému došlo v rovnaký deň, sa Rakúska republika stala štátom zodpovedným za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu.

18 Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) túto žalobu rozsudkom z 30. septembra 2015 zamietol, a to bez toho, aby rozhodol o návrhu na priznanie odkladných účinkov tejto žalobe. Pokiaľ ide o tvrdenie pána Shiriho v jeho doplňujúcom stanovisku z 23. septembra 2015, založené na uplynutí šesťmesačnej lehoty na odovzdanie podľa článku 29 ods. 1 a 2 nariadenia Dublin III, dospel tento súd k záveru, že v nadväznosti na zrušenie rozhodnutia úradu z 2. júla 2015 a vrátenie veci úradu na nové rozhodnutie začala nová lehota plynúť od okamihu, keď sa odovzdanie pána Shiriho stalo opäť možným, konkrétne od siedmeho dňa po prijatí jeho žaloby, teda od 24. septembra 2015. Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd) preto konštatoval, že zodpovednosť za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej pánom Shirim je aj naďalej na Bulharskej republike a medzičasom nedošlo k jej prechodu na Rakúsku republiku.

19 Pán Shiri teda podal proti tomuto rozsudku opravný prostriedok „Revision“ na vnútroštátny súd.

20 Tento súd sa domnieva, že predtým, ako rozhodne o prípadnom uplynutí lehoty na odovzdanie uplatniteľnej na pána Shiriho, je potrebné zistiť, či sa žiadateľ o medzinárodnú ochranu môže odvolávať na prípadný prechod zodpovednosti za preskúmanie jeho žiadosti o ochranu z dôvodu uplynutia tejto lehoty, a či toto uplynutie samo osebe postačuje na to, aby vyvolalo takýto prechod zodpovednosti.

21 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa ustanovenia o účinnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiam o odovzdaní obsiahnuté v nariadení [Dublin III], predovšetkým článok 27 ods. 1 v spojení s odôvodnením 19 uvedeného nariadenia vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o azyl sa môže odvolávať na prechod zodpovednosti na žiadajúci členský štát z dôvodu uplynutia šesťmesačnej lehoty na odovzdanie (článok 29 ods. 2 v spojení s článkom 29 ods. 1 nariadenia [Dublin III])?

V prípade kladnej odpovede na prvú otázku:

2. Dochádza k prechodu zodpovednosti podľa článku 29 ods. 2 prvej vety nariadenia [Dublin III] už samotným márnym uplynutím lehoty na odovzdanie alebo sa na prechod zodpovednosti z dôvodu uplynutia lehoty vyžaduje aj to, aby zodpovedný členský štát odmietol prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu?“

O návrhu na opätovné začatie ústnej časti konania

22 Po prednesení návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 20. júla 2017 pán Shiri podaním doručeným do kancelárie Súdneho dvora 6. septembra 2017 požiadal o opätovné otvorenie ústnej časti konania. Pán Shiri na podporu svojej žiadosti uviedol, že návrhy sa týkali otázky súvisiacej s počítaním lehoty podľa článku 29 ods. 1 nariadenia Dublin III, ktorú vnútroštátny súd nepredložil Súdnemu dvoru a ku ktorej teda nemohol predložiť svoje pripomienky.

23 V tejto súvislosti článok 83 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora umožňuje Súdnemu dvoru kedykoľvek po vypočutí generálneho advokáta nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania, najmä pokiaľ je potrebné rozhodnúť vec na základe tvrdenia, ku ktorému sa účastníci konania nevyjadrili.

24 V prejednávanej veci je však potrebné konštatovať, že Súdny dvor sa v každom prípade domnieva, že nie je potrebné vyjadriť sa k otázke týkajúcej sa počítania lehoty uvedenej v článku 29 ods. 1 nariadenie Dublin III, ktorú uvádza pán Shiri. Okrem toho sa Súdny dvor po vypočutí generálnej advokátky domnieva, že má k dispozícii všetky informácie potrebné na rozhodnutie a že tieto boli predmetom diskusie v konaní pred ním.

25 Za týchto podmienok nie je potrebné nariadiť opätovné začatie ústnej časti konania.

O prejudiciálnych otázkach

O druhej prejudiciálnej otázke

26 Svojou druhou otázkou, ktorú je potrebné preskúmať ako prvú v poradí, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 29 ods. 2 nariadenia Dublin III vykladať v tom zmysle, že ak nedôjde k odovzdaniu v lehote šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, zodpovednosť automaticky prejde na žiadajúci členský štát, a to bez toho, aby bolo potrebné, aby zodpovedný členský štát odmietol prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu.

27 Podľa článku 29 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Dublin III sa odovzdanie dotknutej osoby uskutoční hneď, ako to je prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania iným členským štátom o prevzatie alebo prijatie späť tejto osoby alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo o súdnom preskúmaní, ak majú odkladný účinok.

28 V tejto súvislosti z článku 27 ods. 3 písm. c) uvedeného nariadenia vyplýva, že ak vnútroštátne právo stanovuje možnosť dotknutej osoby požiadať súd o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania alebo preskúmania, príslušný súd musí o tejto žiadosti rozhodnúť v primeranej lehote a uviesť dôvody svojho rozhodnutia, ak ním takúto žiadosť zamietol.

29 Článok 29 ods. 2 uvedeného nariadenia spresňuje, že ak sa odovzdanie neuskutoční v lehote šiestich mesiacov, zodpovedný členský štát je zbavený svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť prejde na žiadajúci členský štát.

30 Zo samotného znenia tohto ustanovenia vyplýva, že sa ním stanovuje automatický prechod zodpovednosti na žiadajúci členský štát, a to bez toho, aby bol tento prechod podmienený akoukoľvek reakciou zo strany zodpovedného členského štátu (pozri analogicky rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 61).

31 Tento výklad je tiež v súlade s cieľom rýchleho vybavovania žiadostí o medzinárodnú ochranu uvedeným v odôvodnení 5 nariadenia Dublin III, keďže zaručuje, že v prípade zdržania v priebehu postupu prevzatia alebo prijatia späť sa posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu vykoná v členskom štáte, v ktorom sa nachádza žiadateľ o medzinárodnú ochranu, aby už nedošlo k ďalšiemu odkladaniu tohto posudzovania (pozri analogicky rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 54).

32 Uvedený výklad podporujú aj pravidlá týkajúce sa vykonávania prevozov uvedené v kapitole III nariadenia č. 1560/2003.

33 Aj keď totiž článok 8 tohto nariadenia ukladá zodpovednému členskému štátu umožniť uskutočnenie prevozu žiadateľa čo najskôr, žiadne ustanovenie uvedeného nariadenia tomuto členskému štátu nedáva po výslovnom alebo implicitnom akceptovaní dožiadania o prevzatie alebo prijatie späť podľa článkov 22 alebo 25 nariadenia Dublin III možnosť, aby opätovne vyjadril svoju vôľu, pokiaľ ide o prevzatie alebo prijatie späť dotknutej osoby.

34 Vzhľadom na uvedené je na druhú otázku potrebné odpovedať tak, že článok 29 ods. 2 nariadenia Dublin III sa má vykladať v tom zmysle, že ak nedôjde k odovzdaniu v lehote šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia, zodpovednosť automaticky prejde na žiadajúci členský štát, a to bez toho, aby bolo potrebné, aby zodpovedný členský štát odmietol prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu.

O prvej prejudiciálnej otázke

35 Svojou prvou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III v spojení s odôvodnením 19 tohto nariadenia vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu sa môže v rámci opravného prostriedku podaného proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní dovolávať uplynutia lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia.

36 Článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III stanovuje, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu má právo na účinný opravný prostriedok vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme preskúmania tohto rozhodnutia z vecného a právneho hľadiska na súde.

37 Rozsah opravného prostriedku dostupného žiadateľovi o medzinárodnú ochranu proti rozhodnutiu o odovzdaní, ktoré bolo voči nemu prijaté, spresňuje odôvodnenie 19 tohto nariadenia, ktoré uvádza, že s cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy zavedený uvedeným nariadením voči rozhodnutiam o odovzdaní zahŕňať na jednej strane preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia a na druhej strane preskúmanie právnej a faktickej situácie v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva (rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 43).

38 Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že pokiaľ ide osobitne o všeobecný vývoj, ktorý zaznamenal systém na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej v jednom z členských štátov v dôsledku prijatia nariadenia Dublin III a cieľov, ktoré toto nariadenie sleduje, článok 27 ods. 1 uvedeného nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že ním uvádzaný opravný prostriedok sa má osobitne týkať dodržania procesných záruk stanovených týmto nariadením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, body 44 až 48 a citovanú judikatúru).

39 Postupy prevzatia a prijatia späť zavedené nariadením Dublin III sa pritom musia uplatňovať predovšetkým pri dodržaní súboru pevne stanovených lehôt, medzi ktoré patrí aj lehota šiestich mesiacov uvedená v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia. Aj keď sa tieto ustanovenia týkajú úpravy už spomenutých postupov, súčasne rovnako ako kritériá stanovené v kapitole III uvedeného nariadenia prispievajú aj k určeniu zodpovedného členského štátu. Ako totiž vyplýva z bodov 30 až 34 tohto rozsudku, v dôsledku uplynutia tejto lehoty bez toho, aby došlo k výkonu odovzdania žiadateľa zo žiadajúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu, zodpovednosť automaticky prejde z druhého na prvý uvedený členský štát (pozri analogicky rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, body 50 až 53).

40 Za týchto podmienok s cieľom zaručiť, že napadnuté rozhodnutie o odovzdaní bolo prijaté pri správnom uplatnení spomenutých postupov, musí byť súd, na ktorý bola podaná žaloba proti rozhodnutiu o odovzdaní, oprávnený preskúmať tvrdenia žiadateľa o medzinárodnú ochranu, podľa ktorých bolo toto rozhodnutie prijaté v rozpore s ustanoveniami článku 29 ods. 2 nariadenia Dublin III, keďže žiadajúci členský štát sa v dôsledku uplynutia lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia ku dňu prijatia uvedeného rozhodnutia už stal zodpovedným členským štátom (pozri analogicky rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:587, bod 55).

41 Vzhľadom na to je potrebné uviesť, že na rozdiel od lehôt, o ktoré išlo vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok z 26. júla 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587), a ktoré sa týkajú lehôt stanovených na podanie dožiadania o prevzatie, predmetom lehôt uvedených v článku 29 nariadenia Dublin III nie je len prijatie, ale zároveň aj vykonanie rozhodnutia o odovzdaní.

42 Z toho vyplýva, že k uplynutiu týchto lehôt môže dôjsť po prijatí rozhodnutia o odovzdaní. Ďalej je potrebné uviesť, že v konaní vo veci samej dotknutá osoba tvrdí, že lehota šiestich mesiacov stanovená v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia uplynula následne po uplynutí lehoty na prijatie rozhodnutia o odovzdaní.

43 V tejto súvislosti príslušné orgány žiadajúceho členského štátu nemôžu v takejto situácii vykonať odovzdanie dotknutej osoby do iného členského štátu, a naopak, sú povinné prijať *ex offo* potrebné opatrenia na uznanie zodpovednosti prvého členského štátu a na bezodkladné začatie preskúmania žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorú táto osoba podala.

44 Na základe uvedeného a jednak vzhľadom na cieľ uvedený v odôvodnení 19 nariadenia Dublin III, ktorým je zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb v súlade s článkom 47 Charty základných práv a zároveň vzhľadom na cieľ pripomenutý v bode 31 tohto rozsudku, ktorým je zabezpečiť rýchle určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a to tak v záujme žiadateľov o takúto ochranu, ako aj v záujme riadneho fungovania systému zavedeného uvedeným nariadením vo všeobecnosti, musí mať žiadateľ k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, ku ktorému došlo následne po prijatí rozhodnutia o odovzdaní.

45 V tejto súvislosti právo, ktoré žiadateľovi o medzinárodnú ochranu v prejednávanej veci priznáva rakúska právna úprava, odvolať sa v rámci opravného prostriedku proti rozhodnutiu o jeho odovzdaní na skutočnosti, ku ktorým došlo následne po prijatí tohto rozhodnutia, spĺňa túto povinnosť stanovenia účinného a rýchleho opravného prostriedku.

46 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 27 ods. 1 nariadenia Dublin III v spojení s odôvodnením 19 tohto nariadenia a článkom 47 Charty základných práv sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu musí mať k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, ku ktorému došlo následne po prijatí rozhodnutia o odovzdaní. Právo, ktoré takémuto žiadateľovi priznáva vnútroštátna právna úprava ako vo veci samej, odvolať sa v rámci opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu na skutočnosti, ku ktorým došlo následne po jeho prijatí, spĺňa uvedenú povinnosť stanovenia účinného a rýchleho opravného prostriedku.

O trovách

47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 29 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, sa má vykladať v tom zmysle, že ak nedôjde k odovzdaniu v lehote šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 tohto nariadenia, zodpovednosť automaticky prejde na žiadajúci členský štát, a to bez toho, aby bolo potrebné, aby zodpovedný členský štát odmietol prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu.**

2. **Článok 27 ods. 1 nariadenia č. 604/2013 v spojení s odôvodnením 19 tohto nariadenia a článkom 47 Charty základných práv Európskej únie sa má vykladať v tom zmysle, že žiadateľ o medzinárodnú ochranu musí mať k dispozícii účinný a rýchly opravný prostriedok, ktorý mu umožní odvolať sa na uplynutie lehoty šiestich mesiacov stanovenej v článku 29 ods. 1 a 2 uvedeného nariadenia, ku ktorému došlo následne po prijatí rozhodnutia o odovzdaní. Právo, ktoré takémuto žiadateľovi priznáva vnútroštátna právna úprava ako vo veci samej, odvolať sa v rámci opravného prostriedku proti tomuto rozhodnutiu na skutočnosti, ku ktorým došlo následne po jeho prijatí, spĺňa uvedenú povinnosť stanovenia účinného a rýchleho opravného prostriedku.**

Podpisy